

08.03.1917

Revoluția Rusă

La 8 martie 1917, la Petrograd (fost St. Petersburg) au izbucnit revoltele. Muncitorii din fabrici au ieșit pe străzi cerând salarii mai mari și manifestând împotriva țarului, care se afla pe front. Se spera că tulburările vor putea fi controlate cu ajutorul armatei, dar o parte dintre soldați au refuzat să respecte ordinele țarului.

În aceste condiții, la 15 martie, țarul a abdicat în gara Pskov. El a dorit să încredințeze puterea de decizie privind viitorul Rusiei fratelui său, Mihail Alexandrovici, dar acesta a refuzat coroana. Astfel, Rusia Țaristă și dinastia Romanov ieșeau din scenă.

După câteva zile, Duma a votat un Guvern Provizoriu. Aproape concomitent lua ființă Sovietul de Deputați al Muncitorilor și Soldaților de la Petrograd. Acestea erau de fapt două centre de putere luptând unul împotriva celuilalt, ceea ce a paralizat țara și a adus anarhia.

Guvernul Provizoriu a introdus mai multe reforme îndelung așteptate, dar nu a încetat operațiunile militare și, drept urmare, popularitatea sa a avut de suferit. Moralul soldaților de pe front era foarte scăzut.

Aceasta era situația în Rusia atunci când liderii bolșevici din exil, Vladimir Lenin și Leon Troțki, s-au întors în țară, la sfârșitul primăverii lui 1917. Ei și-au exprimat deschis opinia că o eventuală înfrângere a Rusiei în război ar fi benefică pentru revoluție. De fapt, întoarcerea lui Lenin a fost facilitată de guvernul german, care a permis trenului în care se afla acesta să treacă pe teritoriul său și chiar a finanțat o parte a activităților lui împotriva războiului. Calculul conform căruia întoarcerea bolșevicilor va produce haos politic și militar în Rusia s-a dovedit a fi o estimare realistă.

Lenin și-a formulat agenda pentru preluarea puterii în cadrul „Tezelor din aprilie”, în care justifica nevoia de a trece la următoarea etapă a revoluției. Tentativa de ofensivă militară din iunie 1917 a Guvernului Provizoriu a eșuat, consolidând forța bolșevicilor, care promiteau obținerea păcii. Ulterior, ei aveau să părăsească Antanta și să semneze Tratatul de la Brest-Litovsk cu Imperiul German.

Revoluția din Octombrie a început la Petrograd în noaptea de 6-7 noiembrie 1917, atunci când bolșevicii au preluat puterea printr-o lovitură de stat în urma căreia au fost arestați miniștrii Guvernului Provizoriu.

Acest eveniment a avut un impact masiv asupra istoriei întregului secol XX. Aproape toate guvernele l-au privit cu iritare și teamă, dar pentru stânga proletară aducea multă speranță.

Lenin a preluat controlul asupra noului guvern revoluționar. Au fost emise două decrete, privind pacea și pământul, și a fost enunțată Declarația Drepturilor Popoarelor din Rusia (sau a națiunilor din cadrul Imperiului Rus). Declarația a confirmat dreptul fiecărei națiuni la autodeterminare. Totuși, după 1917 bolșevicii au adoptat un sens diferit al autodeterminării, ca fiind dreptul la autonomie în cadrul republicii revoluționare unice a sovietelor (consiliilor muncitorilor).

După preluarea puterii, lucru cel mai important pentru bolșevici era păstrarea acesteia. În acest scop, în decembrie 1917, ei au înființat o organizație de poliție politică sub conducerea lui Felix Dzerjinski, cunoscută drept „Ceka”. A fost introdusă și cenzura.

Introducerea „dictaturii proletariului” sub supravegherea conducerii partidului bolșevic a dus la izbucnirea războiului civil, care s-a intensificat la mijlocul anului 1918. Armatele „albilor”, sprijinite de Antanta, au luptat împotriva noilor autorități, însă fără prea mult succes.

După pierderea alegerilor din 1918, bolșevicii au decis să desființeze toate partidele politice cu excepția partidului lor. Rusia Sovietică introducea sistemul partidului unic, iar oamenii cu „origini sociale nesănătoase” (lishentsy) au fost privați de drepturi politice.

Pe lângă acestea, a fost adoptat un decret care confisca toate proprietățile și anula toate drepturile Bisericii Ortodoxe. În iulie 1918 bolșevicii au ucis întreaga familie a țarului, iar în septembrie, după o tentativă eșuată de asasinat la adresa lui Lenin, au anunțat introducerea terorii roșii.

~~~~~  
Prof. Wojciech Roszkowski, Prof. Andrzej Nowak  
~~~~~

References: